

Vallentuna kommun
kommun@vallentuna.se

Rektorn vid Karbyskolan
mikael.odin@vallentuna.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Karbyskolan
i Vallentuna kommun

Tillsyn i Karbyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Vallentuna kommun under våren 2014.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Karbyskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 och 23 januari 2014.

Fakta om skolenheten

Karbyskolan ligger i Vallentuna kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1-9. Vid tillfället för tillsynen har Karbyskolan 345 elever. Verksamheten är organiserad i tre arbetslag som leds av varsin arbetslagsledare, skolan som helhet leds av en rektor. På skolan finns också ett fritidshem. Kommunens ansvarstagande för fritidshem redovisas i ett separat beslut för hela kommunen.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2012/2013 nådde 69,2 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik och 73,0 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i svenska. Motsvarande resultat i riket samma år var för matematik 67,7 procent och svenska 78,3 procent. Av skolans egen redovisning framgår att andelen elever som uppnått kunskapskraven i svenska var 82 procent, matematik 87 procent och nästintill 100 procent i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena läsåret 2012/2013.

Årskurs 6

Av Skolverkets statistik framgår att nästintill 100 procent av eleverna nådde kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska läsåret 2012/2013. Av skolans egen redovisning framgår att andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen med nationella kunskapskrav var nästintill 100 procent läsåret 2012/2013.

Årskurs 9

Av Skolverkets statistisk framgår att 91,9 procent av eleverna nådde kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2012/2013. Motsvarande resultat för riket var 77,0 procent. Under de senaste fem åren har andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen varierat mellan 91,9 procent som högst år 2013 och 79,5 som lägst år 2011. Vidare framgår det av den nationella statistiken att skolans genomsnittliga meritvärde år 2013 var 232,9 poäng. Motsvarande siffra för riket

var 213,1 poäng. Under de fem senaste åren har meritvärdet i Karbyskolan varierat mellan 232,9 poäng som högst (2013) och 212,2 poäng som lägst (2011). Nästintill 100 procent av eleverna 2013 var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att Karbyskolan bedriver en verksamhet som till stora delar uppfyller kraven i författningarna.

Tillsynen visar att rektorn är förtrogen med den verksamhet han leder och tar ansvar för att utbildningen utvecklas. Skolan behöver på ett mer genomgripande sätt följa upp och analysera elevernas samlade kunskapsresultat i de ämnen och årskurser där det finns nationella kunskapskrav. Det finns annars en påtaglig risk enligt Skolinspektion att rektor saknar tillräckliga kunskaper för att utveckla verksamheten och vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten.

Tillsynen visar att skolan behöver förbättra elevernas möjlighet till inflytande över arbetssätt och undervisningens innehåll. Det framkommer vidare av tillsynen att när eleverna får vara med och påverka handlar det oftast om vilken redovisningsform som ska användas.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det är ovanligt med ämnesövergripande projekt i undervisningen av de äldre eleverna. Det är av vikt att eleverna ges möjlighet att uppfatta större kunskapsområden genom att olika ämnesområden samordnas.

På Karbyskolan finns det ordningsregler som har tagits fram under medverkan av eleverna och eleverna uppger att de känner sig trygga på sin skola. Trots detta bedömer Skolinspektionen att studieron behöver förbättras. Bristande studiero har varit ett problem på skolan under flera år enligt elever, lärare och rektorn. Tillsynen visar att skolan har arbetat länge med att skapa studiero i klassrummen men att de inte har lyckats fullt ut. Skolans plan mot kränkande behandling behöver förbättras så den motsvarar författningarnas krav.

Av Skolinspektionens utredning framgår att biblioteket på Karbyskolan inte utgör någon samlad resurs av olika medier som används i den pedagogiska verksamheten för att stödja eleverna.

Tillsynen visar slutligen att det finns lärare på skolan som undervisar i ämnen som de saknar behörighet att undervisa i, vilket behöver åtgärdas.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vallentuna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 21 maj 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som helhet.

Motivering

Enligt läroplanen för grundskolan är det rektors ansvar att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Vidare ska lärarna organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

Av den av Skolinspektionens genomförda enkätundersökning inför tillsynen i Vallentuna kommun framkommer det att 28,6 procent av den pedagogiska personalen på Karbyskolan anser att det stämmer ganska dåligt att de på skolan har ämnesöverskridande arbete. Vid intervju med lärarna för de äldre eleverna framkommer att det sällan sker att undervisningen samordnas i ämnesövergripande områden sedan den nya läroplanen infördes. Vidare uppger de att tid till att planera samordning saknas eftersom tiden på arbetslagsmötena i stort sett uteslutande ägnas åt elevvård. De äldre eleverna bekräftar bilden av att det inte är vanligt med ämnesövergripande projekt på skolan. Eleverna i årskurs 8 uppger att det har skett en gång att de har arbetat ämnesövergripande.

Rektor uppger vid intervju att den ämnesövergripande samordningen av undervisningen på skolan är ett utvecklingsområde. I verksamhetsplanen för Karbyskolan innevarande läsår är ett av de mål som arbetslaget för årskurserna 7-9 satt upp att bedriva ett tydligare ämnesövergripande arbete.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att verksamheten brister i samordningen av olika ämnesområden för att eleverna ska få möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som helhet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt. Kravet på att eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen innebär att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i detta arbete utan det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida.

Vid elevintervjuer framkommer att elevernas möjlighet till inflytande varierar beroende på lärare. Vissa elever upplever att de har inflytande andra inte. Eleverna ger dock en samstämmig bild av att det främst är vilka redovisningsformer som ska användas som de får var med och påverka och inte undervisningens innehåll.

Lärarna uppger att graden av inflytande varierar och att det främst är arbetssätt och redovisningsformer som eleverna får påverka. Undervisningens innehåll ges inte eleverna möjlighet att ha inflytande över, enligt lärarna.

Rektorn anger vid intervju att de på skolan har jobbat mycket med att öka elevernas inflytande men att det fortfarande i de årliga enkäter som besvaras av skolans elever ges låga värden på upplevt inflytande. I den för innevarande läsår gällande verksamhetsplanen för Karbyskolan är ökat upplevt inflytande för eleverna ett av de mål som skolans personal arbetar mot.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att verksamheten brister i arbetet med elevernas inflytande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att rektorn och lärare vidtar de åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna studiero.
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Studiero

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

De elever och lärare som Skolinspektionen har intervjuat beskriver sin skola som trygg och att de vuxna ingriper då det uppstår incidenter.

När det gäller studiero uppger dock de yngre eleverna att det ibland är svårt att koncentrera sig eftersom det är så stökigt. Eleverna i årskurserna 4-6 uppger att det är svårt att förstå hur det kan vara så stökigt trots att de är så få i klassen. De äldre eleverna är av åsikten att det skiljer sig mycket åt mellan olika lärare hur stökigt det är i klassrummen. Enligt Skolinspektionens enkät till årskurs 5 anser 73 procent att det stämmer helt och hållet eller att det stämmer ganska bra att "andra elever stör ordningen på lektionerna". För årskurs 9 var motsvarande andel 44 procent

Vid intervju med lärare framkommer att de jobbar mycket med att skapa studiero men att det varierar från klass till klass i vilken utsträckning de lyckas. I Skolinspektionens enkät framkommer att 38 procent av den pedagogiska personalen anser att "det stämmer ganska bra att upprätthålla ordningen i klassrummet tar upp en stor del av min undervisningstid".

Rektorn uppger att de på skolan har arbetat mycket med att skapa studiero men att eleverna fortfarande i de enkäter som genomförs på skolan uppger låga värden på studiero. Rektorn konstaterar att skolan inte lyckas möta elevernas behov av studiero fullt ut.

Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling kallad "Karbyskolans likabehandlingsplan för läsåret 2013/14". Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller författningarnas krav till stora delar, dock saknas en redogörelse av hur föregående års åtgärder genomfördes.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolans arbete med att skapa studiero och planen mot kränkande behandling brister. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

5 kap. 3 §, 6 kap. 8 § skollagen och Lgr 11, 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet analyserar de samlade kunskapsresultaten på skolnivå.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare.

Vid intervju med lärarna för de yngre eleverna framkommer att lärarna inte följt upp och analyserat kunskapsresultaten i samtliga ämnen där det finns nationella kunskapskrav som de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena. Fokus har legat på de mål för utveckling av utbildningen som lyfts fram i verksamhetsplanen, d.v.s. ökat meritvärde. De åtgärder som lyfts fram i verksamhetsplanen för att öka meritvärdet är av generell karaktär och har ingen tydlig koppling till ämnena i sig. Lärarna för de äldre eleverna uppger att elevernas samlade meritvärden följs upp och analyseras men att de inte har medverkat i diskussioner, jämförelser och analyser av resultat i samtliga ämnen. Vidare framkommer det av intervjun med lärarna för de äldre eleverna att de tycker att det vore bra för utbildningen att diskutera kunskapsresultaten mer övergripande för att hitta den röda tråden från förskoleklass till årskurs 9.

Rektorn uppger vid intervju att skolledningen genomför regelbunden uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat för att finna utvecklingsområden för utbildningen på skolan. Det dokument som ligger till grund för skolledningens uppföljning och analys av kunskapsresultaten är en sammanställning av elever som når respektive inte når kunskapskraven, d.v.s. en sammanställning på elevnivå. I skolans dokumenterade kvalitetsarbete redovisas kunskapsresultat avseende svenska i årskurs 3, matematik i årskurs 3 och det samlade meritvärdet i årskurs 9. Det saknas dock en sammanställning av de samlade kunskapsresultaten på skolan i de ämnen och årskurser det finns nationella kunskapskrav.

Skolledningen gör således en viss analys i form av kommentarer till resultaten men det saknas en djupare analys som leder till förståelse för varför resultaten ser ut som de gör. Det saknas också beskrivning av vilka konkreta åtgärder som ska vidtas utifrån vad som framkommit vid uppföljning och analys. Exempel på åtgärder är att använda digitala läresurser och att ställa rätt krav på eleverna.

Skolinspektionen bedömer att den information som finns dokumenterad om elevernas kunskapsresultat är inte tillräcklig för att kunna ligga till grund för analys och beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolan arbete med att sammanställa, följa upp och analysera kunskapsresultaten brister. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Personalkompetens**Bedömning**

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Av intervju med rektor och dokumentstudier framgår att det finns tillsvidareanställda lärare på Karbyskolan, som anställts efter 1 juli 2011, som undervisar i ämnen och årskurser som de saknar utbildning för. Det finns för närvarande ingen plan på skolan för hur dessa lärare ska få erhålla rätt utbildning för den undervisning de bedriver.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det brister i skolans arbete med att vidta konkreta åtgärder för att öka andelen behöriga lärare på skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13 § skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Vallentuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

På Karbyskolan finns det ett skolbibliotek. Lärarna för de äldre eleverna uppger vid intervju att skolbiblioteket inte används som en samlad pedagogisk resurs i undervisningen. Det framkommer även i intervjun att eleverna inte har varit i biblioteket för att söka information inom ramen för undervisningen. Biblioteket är obemannat och beskrivs av en lärare som "ett museum för böcker". För att tillgodose elevernas behov av skönlitteratur i svenska och till viss del engelska har man på en annan plats i skolan byggt upp en litteraturbank. Skolans bibliotek används inte i någon större utsträckning i undervisningen enligt lärarna för de yngre eleverna.

Av intervjun med eleverna i årskurserna 4-6 framkommer att de anser att det bara finns tråkiga böcker i skolans bibliotek och att det inte kommer in några nya böcker. Eleverna uppger att de bara är i biblioteket om de behöver använda datorerna rent allmänt och att det inte finns någon personal som tar hand om biblioteket. Även de äldre eleverna uppger att de bara är i biblioteket om de vill använda datorerna om de bärbara datorerna som finns i anslutning till klassrummen är upptagna. Vidare framkommer i intervjun med eleverna att de inte använder biblioteket i undervisningen.

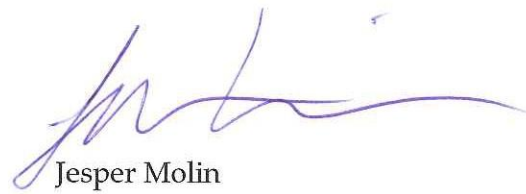
Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolbiblioteket på Karbyskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna. Vallentuna kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § Skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Enhetschef

Jesper Molin
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.